

A BÁN VÖLGYÉBE ÉS A BÜKKI-HEGYHÁTRA KIRÁNDULTUNK

Karvalyszky Andrea – Csirmazné Cservenyák Ilona

Dr. Kiss Miklós gyűjteménye Dédestapolcsányban

Mesés utazás

A cím nem véletlen. Szeptember 7-én, ezen a szép őszi napon mesés úti élményekben volt részünk. Először Dédestapolcsányban dr. Kiss Miklós bélapátfalvi keménycserép-gyűjteményének a megtekintése nyújtott vizuális élményt csodálatosan gazdag szín- és formavilágával. A gyűjtő személyisége is megnyerő volt, nagyon részletes szakmai tájékoztatást tartott nekünk. Majd a honismereti mozgalom egyik alapítójának, Lajos Árpádnak a sírjánál hajtottunk fejet, és elhelyeztük tiszteletünk, kegyeletünk koszorúját.

Ezután mentünk egy varázslatos településre, Nekézsenybe. Az egész falu bemutatkozott nekünk bizonyos értelemben. Megismerkedhetünk a kulturális élettel, a település elhunyt híres embereivel. Szelezky Zita színművésznő szellemi hagyatékát, életpályáját a róla elnevezett emlékházban idézték fel. A művésznő síremlékénél koszorút helyeztünk el, és irodalmi megemlékezéssel felidéztek személyiségét. Balogh Béni író emlékkiállítását is megnéztük, megismertük gazdag irodalmi munkásságát és kiadott műveit. Gasztronómiai élményben a felséges ebéd által részesültünk. Ekkor kaptuk meg a polgármester ajándékát, ami nagyon kedves gesztus volt részéről. A református templom megtekintésével az egyházi életből is kaptunk ízelítőt, itt egyházi zene is elhangzott. Végül pedig a Hagyományok Házának meglátogatásával zártuk Nekézseny megismerését. Az ott látott babakiállítás által tényleg egy csodavilágba repültünk. Visszamentünk az időben,

Lajos Árpád sírjánál

Csoportkép Szelezky Zita síremlékénél

újra gyerekek voltunk. Úgy éreztük, a világ összes babáját láthatjuk. A helyismereti kiállítás megtekintésével képet kaptunk a régi paraszti világról, szakmákról. Fájó szívvel jöttünk el erről a szeretni való településről.

Ezt követően Nagybarca Árpád-kori településre mentünk, ahol látogatást tettünk két híres ember emlékházában. Kecskési Tollas Tibor irodalmi munkásságát mesélték el nekünk gazdag forrásanyaggal, majd Almási Balogh Pál orvos életútjába kaptunk betekintést, aki Széchenyi István és Kossuth Lajos háziorvosa volt. A kirándulást nagy szellemi gazdagodással zártuk. Tudásunk nagyon gazdag és változatos ismeretanyaggal bővült. Megállapítottuk, hogy a Bükki-hegyhát és a Bán völgye nagyon gazdag kulturális örökséggel rendelkezik. Maradandó élményt szereztünk a tanulmányút során.

Karvajszky Andrea

Kirándulás a Bükki-hegyháton

Nosztagliával vettem kezembe azokat a kiadványokat, melyek felidéztek számomra e feledhetetlen kirándulás emlékeit. De nemcsak nekem, hanem mindazoknak maradandó élményben volt részük, akik szeptemberben a B.-A.-Z. Megyei Honismereti Egyesület szervezésében részt vettek a Bükki-hegyháttra szervezett kiránduláson.

Először Dédestapolcsányban dr. Kiss Miklós nyugalmazott állatorvos bélapátfalvi keménycserépgyűjteményében gyönyörködhattunk, s közben meghallgattuk történetét a hosszú évek gyűjtőmunkájáról. Dr. Bodnár Mónika, egyesületünk titkára a helyi Serényi-kastélyról fejtette ki gondolatait, végül felkerestük és megkoszorúztuk Lajos Árpád néprajzkutató sírhelyét.

Ezek után a kis falvak egyik gyöngyszemébe, Nekézsenybe vitt az utunk. Ami első látásra megkapó volt ebben a kis községben: nemcsak a csodálatos bükki tájban megbújó kis házak, hanem az a ragyogó tisztaság, mely az egész falut jellemezte. Seholy egy eldobott papírt, cigarettavéget, szemetet nem láttunk, csak virágokat, színesítve a kis utcákat. Ehhez járult hozzá az, ami példaértékű, hogy okos stratégiával hogyan lehet az elhagyott házakat, iskolát újra hasznosítani és megtölteni élettel.

Itt első állomásunk Szeleczy Zita, az anyai ágon nekézsenyi gyökerekkel rendelkező színművésznő végső nyughelye volt a temetőben, ahol elhelyeztük a kegyelet koszorúját, és meghallgattuk Fehér József tanulmányát a színésznő 1956-ban kifejtett lelkesítő munkásságáról, majd megnéztük a Szeleczy Zita Emlékházat. Sok új ismerettel, a művésznő életével kapcsolatos dokumentumok, felépőruhák, fényképek megismerésével lettünk gazdagabbak, és nemcsak a színészt, hanem az embert is megismerhettük Lukács Józsefné Éva, a helyi önkormányzat munkatársa élvezetes ismertetőjéből.

A Szeleczy Zita Emlékház előtt

Az emlékházban

A református templomban

Balogh Béni-emlékkiállítás

Utána a szépen felújított Balogh Béni Községi Házba vitt az utunk, ahol főként a Bükk történeteit megörökítő, a magyar rege- és mondavilág írójának, a falu szülöttének, Balogh Bélinek életével és munkásságával ismertetett meg minket Bánfalvi Lászlóné.

A finom és bőséges ebéd után a református templomban Ottenberger Balázs lelképásztor csodálatos énekkel kápráztatott el bennünket, közben megismerhettük a több száz éves templom történetét és néhány régi relikviáját is.

A délutáni program csúcspontja a volt iskola épületében berendezett Hagyományok Háza meglátogatása volt. Rigó Miklós helyi hagyományörző és gyűjteménykezelő ismertette a ház történetét a gondolat megszületésétől – hogy mire kellene használni az elhagyott iskolát, hogy tönkre ne menjen – a kiállítás létrehozásáig. Több teremben a falu lakossága által felajánlott régi relikviákat helyezték el. Így megcsodálhattuk a tűzoltó egyenruhától az iskolai élet emlékein, a háztartáshoz szükséges tárgyakon, a vőfélykendőkön, a falvédőkön, a működő szövészeiken keresztül a több száz babáig – melyet Tóth Jánosné Erzsike óvónő élvezetes előadása közben csodálhattunk meg – az összegyűjtött, szakértelemmel, gondosan rendezett, kiállított tárgyakat. Mindenkinek ajánlom, aki egy szép kis falut akar látni, és a régi falusi emberek életét szeretné megismerni, látogasson el Nekézsenybe.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani Uj-Tóza Csabáné polgármester asszonynak kedvességéért és Bánfalvi Lászlóné ny. könyvtárvezetőnek, helyismereti kutatónak, nekézsenyi lokálpatriótának, aki az egésznapos programot megszervezte részünkre.

Utunk utolsó állomása Nagybarca volt, ahol a kedves fogadtatás után Csikászné Béres Erzsébet tanárnő, az emlékház gondozója, a helyi születésű Kecskési Tollas Tibor (Nagybarca, 1920. december 21. – München, 1997. július 19.) költő, a Nemzetőr főszerkesztője életét és munkásságát ismertette, szemléltetve kiállított képekkel és emléktárgyakkal. Külön élményt nyújtott a költő hangját hallani, amint a saját versét mondja.

Az emlékház falán látható tábla a falu másik szülöttének, Almási Balogh Pálnak (Nagybarca, 1794. október 18. – Pest, 1867. szeptember 11.), a reformkor orvosának, az MTA tagjának állít örök emléket. Az emlékház gondozója többek között a filozófiai, társadalomtudományi és orvosi írásaira hívta fel figyelmünket. Széchenyi István és Kossuth Lajos háziorsosa cikkeiben többször a homeopátiás gyógymód jelentőségét hangsúlyozta.

Élményekben gazdag nap után köszönhattünk el a Bükki-hegyhát csodálatos világától, gazdag kincseket őrző kis falvaitól, melyeknek vendégszerető lakói szeretettel várják az érdeklődőket.

Csirmazné Cservenyák Ilona

Úton a Hagyományok Házába

A Hagyományok Házában

Csoportkép a Hagyományok Háza előtt

Nagybarcán a Tollas Tibor Emlékházban